

Regeling van de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport
van _____, kenmerk #
houdende wijziging van de Subsidieregeling opvang kinderen
van ouders met trekkend/varend bestaan in verband met de
verlenging van de werkingsduur van de regeling, de aanpassing
van de normbedragen en enkele andere wijzigingen van
ondergeschikte aard

[KetenID W GK029234]

De Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport,

Gelet op artikel 3 van de Kaderwet VWS-subsidies;

Besluit:

ARTIKEL I

De Subsidieregeling opvang kinderen van ouders met trekkend/varend bestaan wordt
als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel f komt te luiden:

- f. *internaat*: een gezinshuis, gebouw of een samenstel van gebouwen waarin
aan kinderen huisvesting, verzorging en opvoeding wordt geboden;

2. Onderdeel i komt te luiden:

- i. *bemiddeling*: totstandbrenging en begeleiding van de huisvesting, verzorging
en opvoeding van een kind in een pleeggezin, waaronder mede begrepen
het innen van de verschuldigde ouderbijdrage en het schriftelijk vastleggen
hiervan;

B

Artikel 2 komt te luiden:

Artikel 2

Artikel 8.2, eerste lid, van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS is niet
van toepassing op een instellingssubsidie op grond van deze subsidieregeling.

C

In artikel 3 vervalt het tweede lid, onder vernummering van het derde en vierde lid tot tweede en derde lid.

D

Artikel 4 komt als volgt te luiden:

Artikel 4

1. De minister kan aan een exploitant een instellingssubsidie verstrekken:
 - a. voor het huisvesten, verzorgen en opvoeden van zes of meer kinderen in een internaat of voor kinderen in een pleeggezin;
 - b. ten behoeve van de veiligheid bij en de kwaliteit van de huisvesting, verzorging en opvoeding van de kinderen, en
 - c. ten behoeve van het in samenwerking met andere exploitanten aanpassen aan de personele gevolgen bij wijzigingen van het aantal kinderen dat in een internaat wordt gehuisvest, verzorgd en opgevoed.
2. In afwijking van het eerste lid kan de minister aan een exploitant voor een internaat waar op 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd, ten minste drie kinderen en minder dan zes kinderen worden gehuisvest, niet meer dan twee opeenvolgende subsidiejaren een instellingssubsidie verstrekken.
3. De exploitant van een internaat als bedoeld in het tweede lid maakt aannemelijk dat de activiteiten van het internaat door haar kunnen worden uitgevoerd binnen de exploitatiebegroting voor het betreffende subsidiejaar.

E

Artikel 5, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "2026" vervangen door "2027" en wordt "de formule $\Sigma(A \times B)n + \Sigma(A \times C)n + (D \times E) - F$ " vervangen door "de formule $(Aa \times B) + (Ab \times C) + (D \times E) - F$ ".
2. Onderdeel A wordt vervangen door twee onderdelen, luidende:
 - Aa: het aantal kinderen dat op 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd in de internaten van de exploitant verbleef;
 - Ab: het aantal kinderen dat op 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd in de internaten van de exploitant verbleef, waarbij aan het aantal kinderen op een internaat met minder dan 20 kinderen een wegingsfactor van 1,75 wordt toegekend;
3. Onderdeel B komt te luiden:
 - B: indien de exploitant gedurende het subsidiejaar een of meer internaten in eigendom heeft of huurt: een bedrag van € 35.000 per kind;
4. Onderdeel n vervalt.

5. Onderdeel C komt te luiden:

C: indien een exploitant gedurende het subsidiejaar internaten in eigendom heeft of huurt een bedrag voor vaste kosten dat wordt berekend door € 1.500.000 te delen door het totaal aantal kinderen dat op 15 september van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd, in de internaten van de exploitanten tezamen werd gehuisvest, verzorgd en opgevoed, waarbij aan het aantal kinderen op een internaat met minder dan 20 kinderen een wegingsfactor van 1,75 wordt toegekend;

6. In onderdeel E wordt "€ 7.930,00" vervangen door "€ 8.160".

7. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde lid tot tweede lid.

F

Artikel 9, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "2026" vervangen door "2027".
2. In onderdeel a wordt "€ 2.188,93" vervangen door "€ 2.252,41" en wordt "€ 3.968,92" vervangen door "€ 4.084,02".
3. In onderdeel b wordt "€ 1.458,92" vervangen door "€ 1.501,23" en wordt "€ 2.349,47" vervangen door "€ 2.417,60".

G

Artikel 10, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "2026" vervangen door "2027".
2. In onderdeel a wordt "€ 2.188,93" vervangen door "€ 2.252,41" en wordt "€ 2.782,26" vervangen door "€ 2.862,95".
3. In onderdeel b wordt "€ 1.458,92" vervangen door "€ 1.501,23" en wordt "€ 1.755,05" vervangen door "€ 1.805,95".

H

In artikel 23 wordt "1 januari 2027" vervangen door "1 januari 2032".

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport,

W.R.C Sterk

CONCEPT

TOELICHTING

Algemeen

Deze regeling wijzigt de Subsidieregeling opvang kinderen van ouders met trekkend/varend bestaan (hierna: de regeling). De wijzigingen zien op de werkingsduur van de regeling, de normbedragen en de formule waarmee de subsidie wordt berekend voor het subsidiejaar 2027. Daarnaast worden enkele inhoudelijke wijzigingen van ondergeschikte aard aangebracht.

De regeling is bedoeld om de huisvesting, verzorging en opvoeding in internaten en pleegezinnen van kinderen van binnenschippers, kermisexploitanten en circusartiesten mogelijk te maken. De subsidie maakt het mogelijk dat zij in een internaat of pleeggezin kunnen verblijven door financiële ondersteuning te bieden aan deze instellingen die opvang bieden. De regeling is conform artikel 4:24 Algemene wet bestuursrecht (Awb) geëvalueerd ten aanzien van de doeltreffendheid en effecten van de subsidie in de praktijk. De evaluatie werd uitgevoerd door Improven en is op 16 februari 2026 afgerond met een rapport, waarover de Kamer is geïnformeerd¹.

Uit de evaluatie blijkt dat de internaten een veilige en stabiele leefomgeving bieden waarin (schippers)kinderen rust en structuur vinden. Ouders waarderen de nabijheid van scholen, de continuïteit in onderwijs en de sociale omgeving van internaten. De ouderbijdrage draagt bij aan betrokkenheid en toezicht. Improven beoordeelt het functioneren van de regeling daarmee als doelmatig. Wel doet Improven een aantal aanbevelingen waaraan met deze wijzigingsregeling uitvoering wordt gegeven.

Evaluatie: aanbevelingen

Uit de financiële analyse van Improven blijkt dat de kosten van de regeling per kind onder het inflatieniveau blijven, met name door reductie van de personele inzet door de internaten. De doelmatigheid van de regeling zal als gevolg van de verwachte daling van het aantal deelnemers aan de regeling de komende jaren echter verder beproefd worden.

Improven doet een aantal aanbevelingen, waaronder:

- Improven doet de aanbeveling om een hybride financieringsmodel te introduceren, bestaande uit een vast basisbedrag per locatie en een variabele kind-gebonden bijdrage. Een dergelijk model leidt tot meer stabiliteit van de subsidieontvangsten, doet recht aan de vaste kosten van internaten en biedt de internaten tegelijkertijd prikkels om tijdig beleid te maken bij krimp. Daarmee biedt het een betere basis om de huidige spreiding van internaten te waarborgen.
- Improven beveelt aan voor de locaties een nader te bepalen minimumaantal kinderen te hanteren, om ondoelmatigheid te voorkomen. Verder doet zij de aanbeveling om de (kosten van de) huurcomponent expliciet te erkennen, bijvoorbeeld via een aanvullende toe- of afslag.
- Tot slot stelt Improven dat het wachtgeldbudget in de huidige regeling niet langer aansluit bij de oorspronkelijke doelstelling van het artikel. In de praktijk wordt dit bedrag door internaten gebruikt (als buffer voor tegenvallers) in de exploitatie, bijvoorbeeld bij stijgende kosten of incidentele tekorten. Improven beveelt aan het wachtgeldbudget om te zetten in een vast onderdeel van de reguliere financiering of het wachtgeldbudget als frictiebudget te behouden,

¹ Kamerstukken II, 2025-2026, 29 214, nr. 112.

maar dan met strikte bestedingsvoorwaarden en aanvullende eisen over transparantie van de inzet via frictiebedragen bij reorganisaties.

Prognose: daling aantal kinderen

In 2026 zijn er acht internaten (locaties) voor het huisvesten, verzorgen en opvoeden van kinderen. Omdat uit de evaluatie volgt dat de regeling doelmatig en doeltreffend is, blijft de noodzaak voor verlenging van de regeling bestaan. Met de wijzigingsregeling wordt invulling gegeven aan de evaluatie van Improven en wordt de regeling gewijzigd om, in tijden van krimp, meer toekomstbestendig te zijn. De prognose is dat de reeds ingezette daling van het aantal kinderen op internaten in de periode 2027-2031 zal doorzetten. Met een aanpassing van de formule waarmee de subsidie wordt berekend, wordt de internaten vanaf subsidiejaar 2027 een financiering geboden die beter aansluit bij deze krimp. Hierbij kunnen, bij een mogelijke verdere krimp, de vaste kosten gemiddeld beter gedekt blijven binnen de exploitatie. De vaste kosten van de internaten betreffen voornamelijk huisvesting (circa 11% van totale kosten). De variabele kosten vormen het leeuwendeel van de kosten van een internaat en betreffen voornamelijk het personeel in dienst bij de twee stichtingen.

Hybride financieringsmodel

Er wordt invulling gegeven aan het advies van Improven om te werken met een hybride financieringsmodel door de formule waarmee de subsidie wordt berekend aan te passen. Het oorspronkelijke doel van subsidiecomponent C, sectorbrede aanwending van in totaal € 1.000.000 ten behoeve van de door de exploitanten van het ministerie overgenomen verantwoordelijkheid voor de wachtgeldten, is omgezet naar een vast component voor vaste kosten (€ 1.500.000). De financiering sluit op deze wijze beter aan bij de huidige exploitatie van de subsidieontvangers. Het afschalen van huisvesting blijkt voor de internaten in de praktijk lastig. Een vast bedrag ter dekking van vaste kosten speelt hierop in en vergroot de voorspelbaarheid om meerjarig te budgetteren. Bovendien is het vaste bedrag meer krimpbestendig dan de huidige systematiek die volledig variabel (kind-afhankelijk) is. Bij sluiting van een locatie zal het vaste bedrag evenredig dalen, omdat de kostenbasis dan ook wegvalt. Het op deze manier aanpassen van de berekening van de subsidie heeft tot gevolg dat toekomstige krimp in het aantal opgevangen kinderen zal leiden tot minder steile subsidiedaling doordat de hoogte van de financiering niet volledig kind-afhankelijk is, maar de verdeling van het vaste bedrag gelijk blijft zolang het aantal internaten voor een exploitant gelijk blijft.

Naast een vaste component voor vaste kosten, ontvangt een internaat een variabel bedrag van € 35.000 per kind (normbedrag 2027), ongeacht de huisvestingsvorm van het internaat.

Minimumaantal kinderen

Met de introductie van een minimum van zes kinderen per internaat (locatie) om voor subsidie in aanmerking te komen wordt een ondergrens gesteld aan een doelmatige inzet van middelen, conform de aanbeveling van Improven. Met de mogelijkheid van subsidieverlening ten behoeve van een internaat met ten minste drie en ten hoogste zes kinderen voor ten hoogste twee jaren is de bedoeling dat kan worden voorkomen dat een internaat op zeer korte termijn moet sluiten. Zodoende krijgen ouders tijd om een andere oplossing te zoeken. Echter, de exploitanten blijven zelf verantwoordelijk voor een dekkende begroting van de kosten en opbrengsten en zij kunnen mogelijk al negatieve financiële exploitatie ervaren bij internaten met hogere kind aantallen.

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

In artikel 1 worden de definities gegeven van de termen die in deze regeling worden gebruikt. In definitie van internaat wordt de volgorde van de tekst aangepast om de leesbaarheid te vergroten.

In de definitie van *bemiddeling* is verduidelijkt dat de subsidieberekening voor pleeggezinnen inclusief het innen van de verschuldigde ouderbijdrage is en het schriftelijk vastleggen daarvan.

Onderdeel B

In dit onderdeel is geregeld dat artikel 8.2, eerste lid, van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS niet van toepassing is op een instellingssubsidie op grond van deze subsidieregeling. Het niet van toepassing verklaren van artikel 10.1, eerste lid, van de Kaderregeling – waarin staat dat geen subsidie wordt verleend onder een bedrag van € 125.000 – is geschrapt. De subsidieverlening komt in de praktijk niet onder deze grens, waardoor het niet van toepassing verklaren van dit artikel niet langer relevant is.

Onderdeel C

In dit onderdeel is geregeld dat artikel 3, tweede lid, komt te vervallen omdat de bepaling betrekking heeft op een situatie die verjaard is, omdat er geen kinderen meer op de internaten gehuisvest worden van ouders die voor 1 januari 2010 gebruik maakten van de voorziening.

Onderdeel D

In dit onderdeel zijn de subsidiecriteria in de onderdelen b en c van artikel 4 aangepast, waardoor wordt benadrukt dat het garanderen van veiligheid van de kinderen op een internaat onderdeel is van de eisen aan een exploitant alvorens subsidie wordt verstrekt. De exploitant wordt gevraagd in haar huisvestingskeuzes aandacht te hebben voor de veiligheid (beperken veiligheidsrisico's kinderen), capaciteit (voldoende Fte per kind) en kwaliteit van de huisvesting van de kinderen. Leidraden voor de kwaliteit van de huisvesting op een internaat zijn de binnenruimte en de mate waarin onderhoud wordt gepleegd. Zo moet de binnenruimte circa 35m² per kind bedragen en moet aandacht bestaan voor een bijpassende capaciteit van de gehele locatie (gebouw en grond). De gehele locatie (gebouw en grond) van het internaat moeten doorlopend goed worden onderhouden.

Met het nieuwe tweede lid is een uitzonderingspositie gecreëerd voor het (nieuwe) minimumaantal van zes kinderen, voor ten hoogste twee subsidiejaren. Als een exploitant minder dan zes kinderen en ten minste drie kinderen huisvest in een internaat en aannemelijk heeft gemaakt dat de exploitant volgens een sluitende begroting haar activiteiten conform de subsidiedoelen kan uitvoeren voor het betreffende subsidiejaar, kan alsnog een subsidie worden verstrekt voor maximaal twee aansluitende subsidiejaren. Voor het aannemelijk maken dient de exploitant een begroting te overleggen waaruit blijkt dat het internaat een voldoende financiële dekking heeft, uitgaande van de situatie waarin subsidie wordt verleend aan een internaat met minder dan zes kinderen. Hiermee kan worden voorkomen dat een internaat op korte termijn moet sluiten en krijgen ouders tijd om een andere oplossing te zoeken. Als een internaat binnen de uitzonderingsperiode van maximaal twee jaar weer meer dan zes kinderen huisvest, kan zij voor een opvolgend subsidiejaar een aanvraag doen voor de subsidie conform artikel 5, eerste lid.

Onderdeel E

In artikel 5 zijn diverse wijzigingen aangebracht. In de aanhef van het eerste lid is de formule aangepast op grond waarvan de subsidie wordt berekend.

Onderdeel A van de formule is gesplitst in twee onderdelen, zodat er ten behoeve van de berekening van de vaste component het aantal kinderen wordt vastgesteld, inclusief een wegingsfactor van 1,75 factor voor internaten onder de 20 kinderen.

In onderdeel B van de formule is het normbedrag voor de hoogte van de instellingssubsidie voor het kalenderjaar 2027 gewijzigd. De normbedragen voor de opvang van kinderen in de internaten van de exploitant zijn samengevoegd tot één normbedrag per kind van € 35.000. Dit gebeurt op basis van een inschatting van de 'Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling' (OVA) voor het jaar 2026, het aantal kinderen, de ouderbijdragen, een vast bedrag voor huisvestingskosten, een normbedrag voor variabele kosten en het aantal internaten (locaties) van de internaten. Hiermee wordt ook de huurcomponent gelijkgetrokken met de hogere component voor koop, naar aanleiding van de aanbeveling in de evaluatie. De internaten blijven echter zelf verantwoordelijk om de huurvoorwaarden zoals opgenomen in hun huurcontracten te optimaliseren in een situatie van verdere krimp.

Ook is onderdeel C van de formule vanaf subsidiejaar 2027 gewijzigd in een hoger vast bedrag van € 1.500.000 te delen naar rato van het aantal kinderen per internaat, waarvoor subsidie wordt verleend. Voor internaten met een kindaantal tot de normatieve grens van 20 kinderen, wordt binnen de bekostigingsformule het aantal kinderen vermenigvuldigd met een wegingsfactor van 1,75 (in de formule: A_c). Vaste kosten wegen bij een laag kindaantal relatief zwaarder. Om dit schaafeffect te mitigeren is gekozen voor een specifieke compensatiefactor van 1,75. Hiermee wordt een solide financiële basis gegarandeerd voor kleinere locaties. Bovendien wordt hiermee bewerkstelligd dat de verdeling van de subsidies over de twee stichtingen die op dit moment schippersinternaten exploiteren vergelijkbaar is met de huidige verdeling van de subsidie.

Het vaste bedrag van € 1.500.000 is gebaseerd op vier internaten (locaties) per exploitant. Het doel daarbij is dat de exploitant daarmee in de basis haar vaste kosten per internaat kan dekken binnen haar exploitatie. Dit vaste bedrag is gebaseerd op historische gegevens, zijnde ca. 11% van de in het verleden verleende subsidiebedragen en bijbehorende kostenbasis. Met de introductie van een minimum van zes kinderen per internaat (locatie) wordt naar verwachting de doelmatigheid beter gewaarborgd, omdat dit betekent dat een internaat (locatie) geen subsidie meer ontvangt als het onder een minimum zakt.

In de nieuwe formulering van onderdeel C vervalt het voorheen opgenomen doel, de sectorbrede aanwending van in totaal € 1.000.000 ten behoeve van de door de exploitanten van het ministerie overgenomen verantwoordelijkheid voor de wachtgeld.

Onderdeel E van de formule betreft het normbedrag voor elk kind waarvoor de exploitant bemiddelt in de pleegopvang. Dit normbedrag is verhoogd op basis van het procentuele verschil tussen de consumentenprijsindex 'Alle huishoudens' over de julimaanden van de twee direct aan het betreffende subsidiejaar voorafgaande jaren. Deze indexcijfers zijn gepubliceerd in het Statistisch Bulletin van het Centraal Bureau

voor de Statistiek. Zie ook de toelichting bij de onderdelen F en G over de berekening van de ouderbijdrage.

Onderdelen F en G

Deze onderdelen bevatten de aanpassing van bedragen van de ouderbijdrage voor het kalenderjaar 2027 in artikel 9, tweede lid, en artikel 10, tweede lid.

De bedragen voor de berekening van de ouderbijdrage voor de opvang van een kind in een internaat of een pleeggezin worden verhoogd op basis van het procentuele verschil tussen de consumentenprijsindex 'Alle huishoudens' over de julimaanden van de twee direct aan het betreffende jaar voorafgaande jaren. Dit, in lijn met de aanpassing van het normbedrag, bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel E (zie de toelichting hierboven). De bedoelde indexcijfers over de desbetreffende julimaanden zijn gepubliceerd in het Statistisch Bulletin van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Artikel II

Het subsidiejaar valt samen met het kalenderjaar. Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027, overeenkomstig de systematiek van vaste verandermomenten bij regelgeving (VVM). De wijzigingsregeling wordt zo snel als mogelijk bekendgemaakt, met het oog op de aanvragen ten behoeve van het subsidiejaar 2027, die vóór 1 november 2026 moeten worden ingediend.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport,

W.R.C. Sterk